

Colloquium “Eén Heer, Jezus Christus” (2025)

Zaterdag 8 februari

‘Wij zien God met ons oog en met onze geest – met allebei.’

Jezus Christus ontmoeten met Efrem de Syriër

Kees den Biesen, Syrisch orthodoxe kerk

(1) Uw moeder, Heer, niemand weet

hoe hij haar moet noemen: noem je haar ‘maagd’,

dan ligt daar haar kind! noem je haar ‘gehuwde vrouw’,

geen man heeft haar gekend! Als uw moeder al

onbevattelijk is, wie kan u dan begrijpen?

(2) Want zij was verloofd volgens de natuur

voordat u kwam, maar werd zwanger

buiten de natuur om toen u kwam,

o Heilige, en was een maagd

toen zij u op een heilige manier baarde.

(3) Een wonder is uw moeder: de Heer trad in haar binnen
en werd een knecht. De welbespraakte trad binnen
en zweeg in haar; de donder trad in haar binnen
en bracht zijn stem tot zwijgen. Hij die allen weidt trad binnen
en werd een lam in haar en trad al blatend naar buiten.

(4) Terwijl je in mij woont, woont je majesteit
in mij én buiten mij: terwijl ik je zichtbaar
ter wereld breng, wijkt je onzichtbare kracht
niet van mij. Je bent in mij én buiten mij
– jij die je moeder in de war brengt!

(5) Terwijl ik je uitwendig beeld
voor mijn ogen zie, is je onzichtbaar beeld
in mijn geest getekend. In je zichtbaar beeld
zie ik Adam, in het verborgen beeld
zie ik je Vader, die met jou verenigd is.

(6) Heb je alleen aan mij, door deze twee beelden,
je schoonheid laten zien? Mogen ook brood
en geest je afbeelden! Vertoef in het brood
en in hen die het eten! Verborgen en zichtbaar
moge je kerk je zien, net als ik, die je ter wereld bracht!

(7) Zie: Vuur en Geest in de schoot die u baarde;
zie: Vuur en Geest in de rivier waarin u werd gedoopt!
Vuur en Geest in ons Doopsel;
in het Brood en in de Beker: Vuur en Heilige Geest!

(8) Overal waar je maar om je heen kijkt, zie je Gods symbool;
waar je ook in de Bijbel leest, zijn voorafbeeldingen zul je er vinden.
Want door Hem werden alle schepsels geschapen
en Hij tekende zijn symbolen op zijn maaksels.
Zie, toen Hij de wereld ging scheppen,
zag Hij naar hem en hij werd gesierd met zijn beelden.

(9) De verstrooide symbolen hebt u uit de Wet
rond uw schoonheid bijeengegaard,
de beelden uit uw Evangelie te voorschijn gehaald
en ook de krachten en tekens uit de natuur.
U hebt ze als kleuren tot uw beeld gemengd:
u hebt u in uzelf beschouwd en uitgebeeld,
O Schilder, die ook uw Vader in uzelf hebt uitgebeeld:
u beiden in elkaar uitgebeeld!

(10) De dag van uw geboorte lijkt op u, want hij is gewenst en geliefd zoals u.

Wij die uw geboorte niet hebben gezien, maar haar liefhebben als waren wij er toen bij —

wij aanschouwen u in uw dag. Hij is als een zuigeling, net als u,

door allen bemind. Zie, de kerken verheugen zich over hem!

Uw dag sierde en werd gesierd. Gezegend uw dag, die uw plaatsvervanger werd!

(11) U met handen willen betasten: zelfs het verstand niet, zo scherpzinnig toch,

kan u al tastend onderzoeken, ofschoon u een grote berg bent.

U met oren willen beluisteren: al bent u schrikwekkender dan de donder,

u bent de Stilte die niet waargenomen, het Zwijgen dat niet gehoord wordt.

U met ogen willen aanschouwen: ofschoon u een helder licht bent,

is uw aanblik voor iedereen verborgen.

(12) God weet niet méér over zijn eigen Wezen dan wij doen

en zijn Wezen wordt door Hem niet beter gekend dan door ons;

nee, wat wij erover weten is precies wat Hij erover weet,

zoals andersom geldt dat wat Hij weet u zonder enig onderscheid ook in ons zult aantreffen.

(13) In het geval van de vrije wil verzekeren wij ieder die ernaar vraagt, dat het verbazend is hoe gemakkelijk wij hem constateren en hoe moeilijk wij hem verklaren. En dit is niet alleen bij de vrije wil het geval, maar alles is zo: want alles dat bestaat bespreken we zonder het te kunnen door-gronden. We kunnen weten dat iets bestaat, maar niet doorgronden hoe het bestaat. Zie hoe we alles kunnen constateren, maar helemaal niets volkomen kunnen doorgronden; we constateren de meest verheven zaken, maar doorgronden zelfs niet de meest verachtelijke zaken. Laten we Hem danken die ons de mogelijkheid gaf om de zichtbare kant van de dingen te kennen, zodat we zouden beseffen hoe voortreffelijk we zijn; Hij gaf ons echter niet de mogelijkheid om hun verborgen kant te kennen, zodat we zouden begrijpen hoe behoeftig we zijn. Hij gaf ons dus te kennen en niet te kennen, zodat door wat we kunnen kennen onze onwetendheid wordt opgevoed en door wat we niet kunnen kennen onze vermetelheid wordt ingetoomd.

(14) Dit is dus het uitgangspunt van onze kennis – te weten dat we iets niet weten. Want als we weten dat we niet weten, overwinnen we door ons weten de dwaling. Als we immers weten dat alles dat bestaat tegelijk gekend en niet gekend wordt, maken we ons door deze wetenschap de waarheid eigen. Want wie denkt dat hij alles kan kennen, loopt alle kennis mis; maar wie weet dat hij niet kan kennen, verkrijgt door zijn niet-kennen kennis. Want juist doordat hij niet kan kennen, is hij in staat te kennen – namelijk iets dat nuttig voor hem is.